

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 32

DOM
2016-09-27
Meddelad i Stockholm

Mål nr
7659-16

SÖKANDE

PMI Clean AB, 556421-5290

Ombud: Advokat Erik Olsson och jur.kand. Olle Lindberg
Advokatfirman Kahn Pedersen
Box 16119
103 23 Stockholm

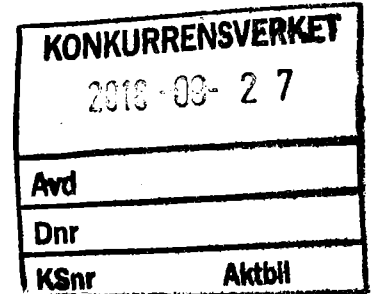
MOTPART

Stockholms stad

Ombud: Eva Granbohm
Stadsledningskontorets juridiska avdelning
105 35 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 758466

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		08:00-16:30
		www.domstol.se/forvaltningsratt		

BAKGRUND

Stockholms stad, Bromma stadsdelsnämnd (staden) upphandlar ett ramavtal avseende lokalvårdstjänster för två stadsdelsförvaltningar. Upphandlingen sker i form av ett öppet förfarande enligt 4 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU).

YRKANDEN M.M.

PMI Clean AB (bolaget) yrkar i första hand att upphandlingens utvärdering ska rättas och anför till stöd för yrkandet bl.a. följande. Tre leverantörer har antagits som inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav. I förfrågningsunderlaget punkt 7.7 har staden ställt krav på att anbuderna ska innehålla uppgift om att leverantören förfogar över andra företags resurser för det fall man åberopar sådana. Teknostäd AB har åberopat ett annat företags resurser men har inte visat att man förfogar över dessa resurser på sätt som anges i förfrågningsunderlaget. Vidare har varken ISKO AB eller Städ & Maskin Centralen i Stockholm AB i sina anbud svarat godtagbart på de obligatoriska krav som staden ställt i förfrågningsunderlaget under punkt 7.6. Enligt den punkten ska anbudet bl.a. innehålla en beskrivning av de resurser som kommer att avsättas för den stadsdel och det avtalsområde upphandlingen avser.

I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om och anför i denna del bl.a. följande. Utvärderingsmodellen leder inte till ett rättvisande resultat eftersom den inte är ägnad att identifiera anbudet med lägst pris och strider därmed mot principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU samt reglerna i 12 kap. 1 § LOU. I förfrågningsunderlaget anges att anbudgivarna ska prissätta 14 olika poster med mer eller mindre vanligen förekommande lokalvårdstjänster. Varje post räknas lika mycket oavsett verklig volym. Staden begärde in förklaringar av de låga priserna från sex

anbudsgivare. Förekommande låga priser var vanligen 1 kr per timme. Av de lämnade förklaringarna framgår inte att lämnade priser i sig är rationella och ger kostnadstäckning. I stället har anbudsgivarna medvetet satt låga priser på poster som staden i praktiken varken har eller planerar att avropa. Upphandlingen har därmed enbart visat leverantörernas förmåga att överlista upphandlingsmodellen. Till följd av stadens överträdelse av reglerna i LOU har bolaget gått miste om möjligheten att utforma sitt mest konkurrenskraftiga anbud. Därmed lider eller riskerar i vart fall bolaget att lida skada.

Staden bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Teknostäd AB uppfyller självt kravet och har inte åberopat något annat bolags resurser. Man har använt sig av en underleverantör, något som LOU tillåter. ISKO AB och Städ & Maskin Centralen i Stockholm AB anger i sina företagsbeskrivningar bl.a. sin totala personalstyrka, sina möjligheter att utöka denna vid nya uppdrag, utbildningsinsatser m.m. Staden har bedömt att det har varit tillräckligt för att uppfylla kraven. Vid den aktuella typen av upphandling är det svårt att svara närmare på frågan. Det skulle därför strida mot proportionalitetsprincipen att förkasta ett anbud på grund av att det inte exakt angetts vilka resurser som kommer att avsättas. Anbudsgivarna har i detta avseende behandlats lika och inget anbud har förkastats på denna grund.

Priset på den vanligast förekommande städtjänsten är fastställd till 230 kr per timme. Beträffande övriga städtjänster skulle anbudsgivarna ange timpriser. De vinnande anbudsgivarna har genomgående lämnat mycket låga priser varför de ombads att komma in med en förklaring. De har alla lämnat förklaringar som staden godtagit. Anbudsgivarna har beskrivit sina strategier vid prissättningen och att de med erfarenhet av liknande kontrakt vet att dessa tjänster sällan avropas. Det finns inget hinder mot att anbudsgivare

konkurrerar med mycket låga priser på vissa tjänster och därigenom tar en risk att dessa tjänster avropas.

Bolaget som getts tillfälle att yttra sig över vad staden anfört har inkommit med ett intyg från näringslivsorganisationen Almega och anför att Almega är mycket kritisk till upphandlingsmodellen, främst eftersom den inte leder till en konkurrensutsättning av den verkliga kostnadsbilden.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Om en upphandlande myndighet har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att en leverantör har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § samma lag besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Det är enligt praxis den part som gör gällande att en upphandling är felaktig som på ett klart sätt ska ange vilka omständigheter han grundar sin talan på (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 69).

Bolaget har anfört invändningar mot att staden utvärderat anbuden från Teknostad AB, ISKO AB och Städ & Maskin Centralen i Stockholm AB. Förvaltningsrätten finner att vad bolaget i denna del anfört inte visar att staden frångått förfrågningsunderlaget och att grund för rättelse därmed inte visats föreligga.

Angående frågan om upphandlingsmodellen gör förvaltningsrätten följande bedömning. Av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016 ref. 3 framgår att varken låga priser eller taktik, i sig, avgör om en upphandlingsmodell är godtagbar eller inte. I den ansökan förvaltningsrätten nu har att pröva har bolaget framfört kritik mot den aktuella upphandlingsmodellen men inte visat att de låga priser som de antagna leverantörer uppgett skulle

sakna affärsmässighet eller ge befogad anledning anta att det låga anbudet skulle leda till leveransvägran eller på annan grund leda till att upphandlingen inte skulle få avsett resultat.

Sammanfattningsvis har bolaget inte visat att staden brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag. Förvaltningsrätten har därmed inte grund för att besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Ansökan ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Jörgen van der Stad
Rådman

Peter Collert har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.